

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ หัศนคติ และ การเข้ามีส่วนร่วมทางการ
เมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

รุติ วิทยสรณะ



สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-317-5

ลิขสิทธิ์ ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**MEDIA EXPOSURE,POLITICAL KNOWLEDG,ATTIUDE
AND PARTICIPATION AMONG UNIVERSITY STUDENTS**



Mr. Thiti Vitayasarana

สถาบันวิทยบริการ

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relations

Graduate School

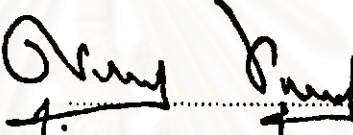
Chulalongkom University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-317-5

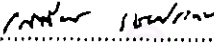
หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ ทักษะ และ การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
โดย	นายจิติ วิทยธรณะ
ภาควิชา	การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เชยประทับ

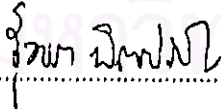
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

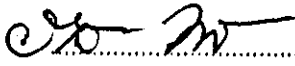

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวิดี บุญลือ)


อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เชยประทับ)


กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ รุ่งนภา พิตรปรีชา)


กรรมการ
 (อาจารย์รัตน จักกะพาก)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ฐิติ วิทยสวณะ 2540 : การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ทัศนคติและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย (MEDIA EXPOSURE, POLITICAL KNOWLEDG, ATTITUDE AND PARTICIPATION AMONG UNIVERSITY STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เชยประทับ 110 หน้า ISBN 974-638-317-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากร การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ความรู้ ทัศนคติและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ความรู้ ทัศนคติ และการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมาณทลจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ t-test One-Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า

ลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกันลักษณะทางประชากรเรื่องอาชีพของบิดา มารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ เฉลี่ยต่อเดือนที่นักศึกษาได้รับแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชนแตกต่างกันแต่ลักษณะทางประชากรเรื่องเพศที่แตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้การวิจัยยังพบอีกว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรูทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง สำหรับความรูทางการเมืองนั้นพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างไรก็ตามทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อผู้ผลิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

** 3970487128 MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD:

MEDIA EXPOSURE/POLITICAL KNOWLEDG/ATTITUDE/PARTICIPATION

THITI VITAYASORANA : MEDIA EXPOSURE, POLITICAL KNOWLEDG, ATTITUDE AND PARTICIPATION AMONG UNIVERSITY STUDENS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.SATIEN CHEYPRATUB,Ph.D. 110 pp. ISBN 974-838-317-5.

The objectives of this research were to analyze the relationship between demographic characteristics , media exposure , political knowledge, attitude and the participation in political activities affairs among university students. Questionnaires were employed to gather data from a total of 400 samples from universitie in both metropolitan and suburban areas. Percentage, mean , t-test, One-Way ANOVA and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were applied to data analyses. SPSS program was also used in the data processing process.

The study found that university students with different demographic characteristics on parents' occupation , family incomes , students' monthly allowances were differently exposed to mass media. Different sexes ; however , were not differently exposed to the media.

The study also found that mass media exposure was significantly related to political knowledge, but not to political attitude and participation. Political knowledge, was not related to political attitude and participation. Nevertheless, political attitude was significantly related to political participation.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ



วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
 รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เขยประทับ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ข้อ
 คิดเห็นต่างๆตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งมาโดยตลอด ผู้
 วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์
 ดร.ธนวดี บุญลือ ซึ่งได้กรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รอง
 ศาสตราจารย์รุ่งนภา พิตรปรีชา และอาจารย์รัตนา จักกะพาก ซึ่งได้กรุณามาเป็นกรรมการ
 สอบวิทยานิพนธ์ ทั้งสามท่านได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่ง
 ขึ้นด้วย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ในการให้ความช่วยเหลืออย่างยิ่งในการค้นคว้าเอกสาร ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย
 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งในการติดต่อทุกครั้ง

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ มารดา พี่น้องและเพื่อนทุกคนซึ่งคอย
 สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ฐิติ วิทยสรณะ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์.....	5
2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ตอนที่ 1 แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร.....	6
ตอนที่ 2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	11
ตอนที่ 3 แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองของสื่อมวลชน.....	13
✓ ตอนที่ 4 แนวความคิดเกี่ยวกับนักศึกษากับการเมือง.....	15
✓ ตอนที่ 5 แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม.....	17
✓ ตอนที่ 6 แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	20
✓ ตอนที่ 7 แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง.....	21
✓ ตอนที่ 8 แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
สมมติฐาน.....	30
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	35
ลักษณะประชากร กลุ่มเป้าหมาย.....	35
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	36
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39

บทที่

หน้า

การทดสอบเครื่องมือ.....	39
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4 ผลการวิจัย.....	43
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา.....	44
ข้อมูลด้านประชากร.....	44
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	50
ความรู้ทางการเมือง.....	55
ทัศนคติทางการเมือง.....	57
การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง.....	59
ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน.....	62
สมมติฐานที่ 1-8.....	62
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	85
รายการอ้างอิง.....	88
ภาคผนวก ก.....	97
ภาคผนวก ข.....	106
ประวัติผู้เขียน.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามเพศ.....	44
2.	แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามอายุ.....	45
3.	แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามคณะวิชา.....	46
4.	แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามอาชีพบิดา-มารดา.....	47
5.	แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....	48
6.	แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่นักศึกษาได้รับ.....	49
7.	แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยการเปิดรับข่าวสารจำแนกตามระดับ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	50
8.	แสดงจำนวนและร้อยละการเปิดรับข่าวสารจำแนกตามสื่อที่นักศึกษาเปิดรับ บ่อยครั้งที่สุดเพียงสื่อเดียว.....	51
9.	แสดงจำนวนและร้อยละของการเปิดรับข่าวสารประเภทต่างๆ ของกลุ่มนักศึกษา ที่เปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งที่สุด.....	52
10.	แสดงจำนวนและร้อยละของการเปิดรับข่าวสารประเภทต่างๆ ของกลุ่มนักศึกษา ที่เปิดรับสื่อวิทยุบ่อยครั้งที่สุด.....	53
11.	แสดงจำนวนและร้อยละของการเปิดรับข่าวสารประเภทต่างๆ ของกลุ่มนักศึกษา ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์บ่อยครั้งที่สุด.....	54
12.	แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามผู้ที่ตอบถูก-ผิดในเรื่อง ความรู้ทางการเมือง.....	55
13.	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัย.....	57
14.	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัย.....	59
15.	แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539.....	60
16.	แสดงจำนวนและร้อยละของการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในอนาคต.....	61
17.	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำแนกตามเพศ.....	62

ตารางที่	หน้า
18. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำแนกตามอาชีพของบิดาและมารดา.....	63
19. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....	64
20. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่นักศึกษาได้รับ.....	65
21. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชนกับความรู้ทางการเมืองของนักศึกษา.....	66
21.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จำแนกตามประเภทของสื่อ กับความรู้ทางการเมืองของนักศึกษา.....	66
22. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชนกับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา.....	67
22.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จำแนกตามประเภทของสื่อ กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา.....	67
23. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชนกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา.....	68
23.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับข่าวสาร จำแนกตามประเภทของสื่อ กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา.....	68
24. แสดงค่าเฉลี่ยของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามประเภทของสื่อที่เปิดรับมากที่สุด.....	69
25. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างความรู้กับทัศนคติ ทางการเมืองของนักศึกษา.....	70
26. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างความรู้กับการเข้ามีส่วนร่วม ทางการเมืองของนักศึกษา.....	71
27. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างทัศนคติกับการเข้ามีส่วนร่วม ทางการเมืองของนักศึกษา.....	72